

HÜSEYİN SUAD
YALÇIN

LÂNE-İ MELÂL

lâne-i melâl • takrîr-i melâl
siyâhtan, beyâzdan • pont-aven şiirleri

Hazırlayan
Nusret Yılmaz

Hüseyin Suad Yalçın LÂNE-İ MELÂL

Hazırlayan: Nusret Yılmaz

HÜSEYİN SUAD YALÇIN

LÂNE-İ MELÂL

lâne-i melâl • takrîr-i melâl
siyâhtan, beyâzdan • pont-aven şiirleri

Hazırlayan
Nusret Yılmaz

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ün yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2020, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 123

Edebiyat: 50

ISBN 978-625-7760-23-2

Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:

İstanbul, 2020

Yazar:

Hüseyin Suad Yalçın

Hazırlayan:

Nusret Yılmaz

Editör:

Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Mikyas Basım Yayın Matbaacılık

(Sertifika No: 35532)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Yalçın, Hüseyin Suad

Lâne-i Melâl (lâne-i melâl • takrîr-i melâl • siyâhtan, beyâzdan • pont-aven şiirleri)

Hazırlayan: Nusret Yılmaz (Dr. Öğr. Üye.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2020.

153 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 123)

ISBN 978-625-7760-23-2

1- Edebiyat 2- Şiir

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel.: +90 212 526 98 06

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Ön Söz..... 7

Hüseyin Suad Yalçın'ın Eserleri..... 9

METİN**Lâne-i Melâl**

rûh-ı pâkine	17	üvey ana	38
tedfîn	18	iğfâle karşı	40
mezârlıkta	20	sâhibesine	41
beybaba	23	hilâl-i nev	43
beybaba	24	gözyaşları	45
resmine karşı	26	şûhî-i nevbahâr	48
eldivenlerin	28	hayât-ı mecrûh	50
sensizliklerim	30	aşkın diyâr-ı gurbeti	52
tâ'ir-i şiirim	32	mektup	54
kumru	34	kırık yelpâze	56
şiir yazarken	36	bu kalemle yazamam	58

takrîr-i melâl

-1-	63	pervâ-yı firâk	71
-2-	65	-6-	73
-3-	67	-7-	75
-4-	69		

siyâhtan, beyâzdan

şeydâ-yı melâl.....	79	rûh-ı fuzûlî'ye	106
zehirli çiçek.....	85	rûh-ı nedîm'e.....	107
rûşen.....	93	terâne.....	108
a'mâ.....	98	terâne.....	109
kıymetli mektuplar	100	terâne.....	110
i'tirâf.....	102	terâne-i hürriyyet	111
beşer.....	104	donanma i'âne-i milliyesi münâsebetiyle	114

pont-aven şiirleri

leyl-i şitâ.....	119	emily vapsen.....	138
mest ü müstağrak	123	vedâ	140
"kont arno" sahilinde.....	125	kuşlar ve şapkalar	142
"boulevard d'amour "da	127	yorgun, yorgun..	145
château "crieole"de	129	çiçek tarlası	148
kelebekler, margritler.....	131	manolya çiçeği	150
senden sonra	134	baş başa.....	152
rü'yâ.....	136		

Ön Söz

Kültür, sanat ve politikaya duyarlı, eğitilmiş bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da 1867'de dünyaya gelen Hüseyin Suad, polemikleriyle tanınmış roman yazarı ve gazeteci Hüseyin Cahit Yalçın'ın ağabeyidir. Eserlerinde Gâve-i Mazlum ve Gâve-i Zalim müstear isimleriyle de yazılar yazan Hüseyin Suad, şair ve oyun yazarıdır. Mütareke yıllarından sonra Milli Mücadele'ye katılmak için Anadolu'ya geçen sanatçı, Anadolu'nun çeşitli yerlerinde hizmet etmiştir.

Şiir ve sanat yaşamının ilk yıllarında Cenap Şahabettin'in etkisinde kalan şairin *Lâne-i Melâl*'e aldığı şiirleri, devrin en prestijli dergisi sayılan *Servet-i Fünun*'da çıkar. Efsanevi Suat'ın yazdığı *Hüseyin Suad ve Şiirleri* adlı kitaptan başkalarını alkışlamakta cömert olduğu halde beğenilmekten korkan, haddi tecavüz etmekten sakınan kişiliği nedeniyle yazı yazmaktan çekindiğini, hatta Tevfik Fikret'in "His Şairi" diye seslendiği Hüseyin Suad'ın ancak adı geçen bu büyük şairin ısrarıyla şiir yazdığını öğrenmekteyiz. Şiirleri sırasıyla *Tercüman-ı Hakikat*, *Mektep*, *Kalem*, *Servet-i Fünun* gibi gazete ve dergilerde yayınlanan şair uzun süre aruz vezni kullanmış, Milli Mücadele'ye katıldıktan sonra aruzu terk

edip hece vezninde karar kılmıştır. İstiklal Marşı Müsabakası'na da katılan şair, oyun yazarı olmasına rağmen, daha çok lirik şiirleriyle tanınmıştır.

Yayımlanan ilk eseri olarak *Lâne-i Melâl* (1910), yine Efzayış Suat'ın deyişiyle, “genç hayatında boş kalmış bir yuvanın iniltisi, büyük bir acının ifadesi”dir. Kitap, dört bölümden oluşmaktadır. Hüzünlü anların mekânı olarak ilk iki bölümünde ardı ardına sıralanan şiirlerde “melâl” bir *leitmotif* olarak sıklıkla tekrarlanır. Dönemin önemli şairlerine ithaf edilen şiirlerde sevdiğini kaybetmiş bir aşğın hüznü göze çarpar. Bunda şairin yaşamının yanında Servet-i Fünun döneminin santimental havası da etkilidir. “Siyahıtan, Beyazdan” adlı bölümde de süren bu melâl hali, şiirlerinin temel temalarından biri olan kadınla birleşerek aşk, ayrılık ve gurbet üçgeninde şekillenir. Kitabın “Pont-Aven Şiirleri” adlı son bölümü ise Fransa’da tanıştığı kadınlar, onlarla geçen hoş vakitler ve ayrılıklardan sonra onda kalan teessürlü vakitler dizeleşmiştir.

Servet-i Fünun devrinin sanat anlayışını yansıtan şiirlerin toplandığı *Lâne-i Melâl*, bu çalışma sayesinde Latin harfleriyle ilk kez basılmış olacak. Eserde geçen tarihlerin Miladi takvime göre güncellendiği bu çalışmanın önemli bir boşluğu dolduracağı kanaatindeyiz. Gösterilen itinaya rağmen, bulunacak hatalardan dolayı şimdiden özür ve ikaz bekleriz. Ayrıca bu kitabın hazırlanmasında ilmini benden eksik etmeyen Prof. Dr. Murat Ali Karavelioğlu'na, DBY Yayınları ve kitabın editörlüğünü yapan Doç. Dr. Furkan Öztürk'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Nusret YILMAZ

İğdır, 2020

Hüseyin Suad Yalçın'ın Eserleri

Şiir

1. *Lâne-i Melâl*, Tanin Matbaası, İstanbul 1326/1910
2. *Gâve Destanı*, Kitâbhane-i Südü, İstanbul 1339/1923

Tiyatro

1. *Şehbâl yahud İstibdadın Son Perdesi*, Aşşyan Dergisi, İstanbul 1324/1908
2. *Kırlı Çamaşurlar*, Hilâl Matbaası, İstanbul 1326/1910
3. *Devâ-yı Aşk*, Kalem Dergisi, İstanbul 1326/1910
4. *Hülle*, Kalem Dergisi, İstanbul 1326/1910
5. *Kayseri Gülleri*, Yeni Sahne Külliyyatı, İstanbul 1336/1920
6. *Ahirette Bir Gün*, Servet-i Fünûn Dergisi, İstanbul 1926
7. *Tayyare*, Türk Ocakları Merkez Heyeti Matbaası, Ankara 1927
8. *Ana Karnında Son Gece*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
9. *Çürük Temel*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943

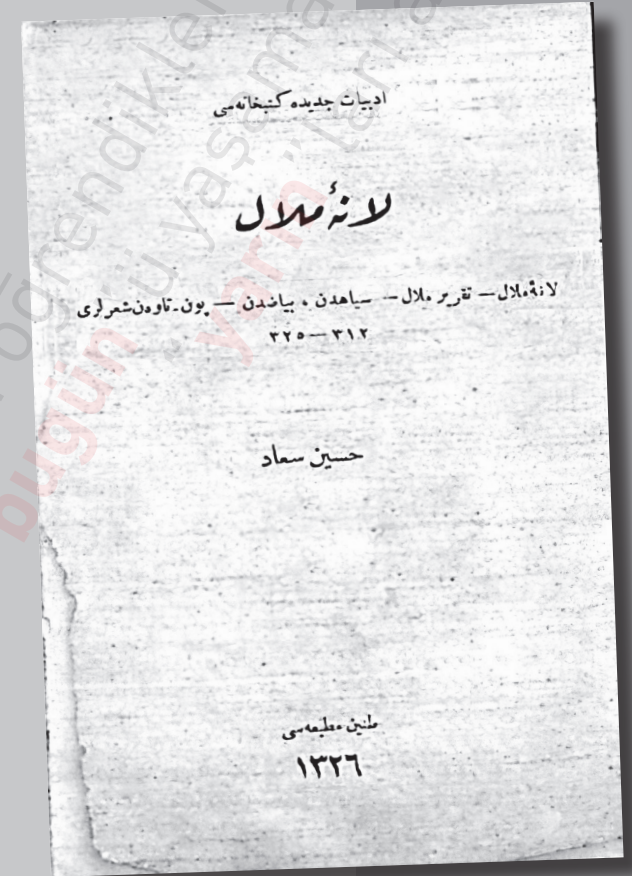
10. *Kundak Takımları*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
11. *Yamalar*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
12. *Çifteli Mikroplar*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
13. *Acemi Çaylaklar*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
14. *Harman Sonu*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943
15. *Balıh Baba*, İstanbul Halk Basımevi, İstanbul 1943

METİN

Lâne-i Melâl

lâne-i melâl • takrîr-i melâl
siyâhtan, beyâzdan • pont-aven şiirleri

Hüseyin Suad

*uçuşur lâne-i melâlimde
hisli kuşlar ki ooh... yâ rabbî,
hepsi senden cüdâ ve gölge gibi
toplanır hep muhât-i bâlimde
hüseyin suad*

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

Lâne-i Melâl

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün” ü yaşamak
“yarın” ları aydınlatır.

rûh-ı pâkine

her gün daha bir parça sararmış, zedelenmiş
her gün daha nâlân ü perîşân
her gün daha müthiş
gördükçe seni kalb-i nizârımda duyardım:
ağlar gibi, inler gibi, sızlar gibi bir şey
bir şey ki bütün rûhumu eylerdi benim key

bir gün, o senin son nefesindi, ne hazîndi
bâlnine efsürde gözünden
bir damla yaş indi
bir damla ki tahlîl olunaydı görülürdü:
emvâc-ı tahassürle şikâyât-ı peyâpey
ağlar gibi, inler gibi, sızlar gibi bir şey..

hâmem o hazîn damladan öğrendi de yazdı
her girye-i hicrânını, yoksa yazamazdı.

tedfin

iki ip parçasıyla bir tâbût
iniyordu mezâr-ı nisyâna;
duruyorduk ayakta hep mebhût,
mütevekkil cenâb-ı rahmâna...

biliyordum ki ben o tâbûtun
na'ş-ı pâkiyle bir zamân yok yok,
söylemem, söylemem, onun mahzûn
mâcerâ-yı felâketi pek çok!

sanki ben bîhaber gibi bundan
bakıyordum yabancı hâlinde;
gömüyorlardı bir sürü insân
onu bir servinin zilâlinde

nâgehân bir sadâ-yı giryende
“durma oğlum, dedi, helâlinden
bir avuç toprak al da at sen de...”

geçiyor muydu hiç hayâlinden
üstüne bir avuç türâb atmak?
bak bu ömr-i sefile rûhum bak!

9 ekim 1897

LÂNE-İ MELÂL

Melâli anlamayan bir nesle aşına olmayan Servet-i Fünun şairleri, kapalı mekânlara meftundurlar. Tevfik Fikret'in bütün ıstıraplarına şahit olan Âşiyân'ı nasıl onun hüznü meyyal mizacını yansıtıyorsa Hüseyin Suat'ın *Lâne-i Melâl*'i de onun hasret dolu yaşamının bir yansımasıdır. Yuvasına sığınmış bir kuş gibi acı ve ıstırap nağmeleriyle inleyen şair ayrılığın ve yalnızlığın etkisiyle şiirler terennüm etmektedir. Yayımlanmış ilk kitabı olması hasebiyle Hüseyin Suat'ın gençlik duygularını yansıtan bu şiirlerde aşk ve ayrılık teması, Suriye ve Fransa'da yazdığı şiirlerde de değişmemiştir. Şark medeniyetinde mesut bir hayatın mekânı olarak ev, aşkın da yaşandığı yerdir. Hüseyin Suat'ın mutlu yaşam mekânı da diğer Servet-i Fünun sanatçılarının evi gibi "lâne-i garâm" olması gerekirken "Lâne-i Melâl"e dönüşmüştür. Dört bölümden oluşan bu kitaptaki şiirler *Pont-Aven Şiirleri* hariç– işte bu hüznü yuvasından işitilen kederli nağmeleri içermektedir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7760-23-2

9 786257 760232